

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

L'EXPERT MALGRÉ LUI.

Wanneer de chirurg een operatie verricht, verzekert hij zich van de hulp van een assistent. In de stadspraktijk is dit gewoonlijk een huisarts en vaak een, die iets „voelt” voor de chirurgie. Sommige chirurgen willen niet anders meer dan met hun vasten assistent opereeren, daar er assistenten zijn, die reeds jaren aan de operatietafel stonden.

Nu heeft de Rijksverzekeringsbank het assisteeren bij operaties door den huisarts verboden en deze regeling is tot stand gekomen met medeweten van en in overleg met een bevoegde instantie namens de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst.

Voortaan mag volgens de voorschriften alleen een specialist bij chirurgische operaties assisteeren. En zoo krijgen wij de belachelijke vertooning, dat de huisarts, die reeds 25 jaar aan de operatietafel stond, daarvan wordt teruggedrongen door den specialist-internist, den zenuwarts of den stofwisselingsarts, om van den narcosearts, den hartarts en den patholoog-anatoom (!) nog te zwijgen. Ieder van hen wordt dan door de R.V.B. gepromoveerd tot expert malgré lui.

Het komt mij voor, dat wij hier meer met een misplaatste grap dan met werk van meerderjarigen te doen hebben en het is een raadsel hoe de Maatschappij aan zoo'n maatregel heeft kunnen medewerken. Tenzij men onder assisteeren verstaat „aan een haakje trekken”, dat kunnen inderdaad de specialisten ook wel! Maar daar de huisarts dat op den duur misschien óók zou kunnen leeren, blijft de maatregel ongemotiveerd, onrechtvaardig en dus dwaas.

W. B. HUDDLESTON SLATER,

Rotterdam, 7 October 1939.

sedert ongeveer 25 jaar chirurgisch assistent.

BEGINNENDE TUBERCULOSE.

Naar aanleiding van de klinische les over beginnende tuberculose van dr. GERBRANDY in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1939, blz. 4613, zij het mij vergund enkele opmerkingen te maken.

De eerste tuberculeuse infectie mag dan niet zulke treffende verschijnselen te voorschijn roepen, voor den nauwkeurig waarnemenden arts zijn er toch genoeg symptomen, die een juiste diagnose à vue kunnen doen stellen. Zelfs in de periode vóór de röntgenologie en vóór de toepassing van de reactie van PIRQUET stond het juiste ziektebeeld ons duidelijk voor oogen, zelfs zonder physisch onderzoek.

Wat maakt de zieke niet een bijzonderen indruk op den goeden waarnemer, als deze hem ziet binnenkomen met de typisch roode blos op beide wangen, de glanzende oogen, den algemeenen habitus, den dunnen panniculus adiposus en dan zijn klachten hoort over kuchen of hoesten, nachtzweet, gebrek aan eetlust, slechten slaap en koorts, terwijl bij physisch onderzoek een lichte demping van het percussiegeluid, hoofdzakelijk in de toppen en bronchitische, droge of vochtige rhonchi worden gevonden. Dit ziektebeeld is zoo kenmerkend, dat iedere geneesheer daarin al spoedig „beginnende tering” herkent, dus uitsluitend op subjectieve indrukken, en door langdurige rust te bed in een goed geventileerd vertrek en doeltreffend dieet hem in veel beteren toestand kan brengen, al zijn de resultaten ook aanzienlijk verbeterd door verblijf in een sanatorium.

Dat de röntgenologie en de verschillende toegepaste reacties van groote beteekenis waren bij de bevestiging van de diagnose, is later wel gebleken, doch dat doet niets af aan de groote waarde van de klinische waarnemingen, die nog steeds gelden en die nooit mogen worden verwaarloosd.

Wat het erythema nodosum betreft, menigmaal heb ik dit verschijnsel waar-

genomen zonder andere klachten dan pijn en ik heb dit vaak zien verdwijnen na gebruik van salicylas natric., zoodat ik het van rheumatischen aard beschouwde en niet specifiek voor tuberculose.

Amsterdam, 7 October 1939.

J. DE HARTOGH.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BRUSSEL. — Bezuiniging op geneesmiddelen. De Belgische minister van Volksgezondheid maakt in de geneeskundige bladen bekend, dat hij in overleg met het ministerie van Economische zaken maatregelen heeft getroffen met het oog op het aanvullen en in stand houden van den geneesmiddelenvoorraad. Hiertoe raadt hij den geneesheeren aan, geen enkel overbodig geneesmiddel voor te schrijven en zich bij hun voorschriften te houden aan de strict noodzakelijke hoeveelheden. Daar het gemakkelijker zal zijn, grondstoffen op te doen dan klaar gemaakte spécialité's, verzoekt de minister den artsen, zooveel mogelijk geneesmiddelen volgens recept voor te schrijven (*Meded. Alg. Vlaamsch Geneesk. Verbond*, 17—24 Sept.).

LONDEN. — Verborggen radium. Aan *Manchester Guardian* ontleent *Policlinico* van 2 October het bericht, dat nagenoeg al het in Engeland voorhanden radium zal worden begraven in putten van ongeveer 15 meter diepte, en dit niet alleen om de kostbare stof voor vernietiging te bewaren, maar ook omdat bij een ontploffing, welke ook deeltjes radium in de omgeving zou wegslingeren, deze ernstige verwondingen zouden kunnen teweeg brengen. In een bijeenkomst zal worden overlegd, op welke plaatsen het radium het best in de diepte zal kunnen worden opgeborgen, opdat het toch voor geneeskundige doeleinden zal kunnen worden gebezigd.

— **De pharmacopoea in oorlogstijd.** De stijging der prijzen van geneesmiddelen en de belemmering in den toevoer van een groot aantal middelen — nog afgezien van de onwenselijkheid om van stoffen uit bepaalde landen gebruik te maken, maken het wenschelijk, de lijst van geneesmiddelen, welke in een apotheek voorhanden moeten zijn, te wijzigen en te beperken. *The Lancet* van 23 September geeft een lijst van de prijsstijgingen van een aantal middelen, en deelt ook mede, dat de Britsche Pharmacopoea-Commissie zich bezig houdt met het samenstellen van een oorlogsfarmacopoea, welke ook wijzigingen in de samenstelling der geneesmiddelen bevat, zoodanig, dat zij beter zullen kunnen worden bewaard. De geneesmiddelenhandel brengt reeds beperkingen aan in de hoeveelheden van bepaalde middelen, welke op één keer kunnen worden afgeleverd. In hetzelfde nummer deelt de apotheker van St. Bartholomew's Hospital mede, dat de Board of Trade reeds bezig is, zekere buitenlandsche patenten en het recht om bepaalde middelen van een handelsmerk te voorzien, op te heffen. In het bijzonder is aan de groote ziekenhuizen aanbevolen bij de keuze der middelen de grootste zuinigheid te doen samengaan met de beste geneeskrachtige uitwerking. Maar ook de practiseerende artsen moeten in deze richting werkzaam zijn. Waarom zou het eigenlijk in vreedestijd anders moeten zijn?

NEW YORK. — Verfraaiing van den mensch. In Amerika wordt de reclame voor schoonheidsmiddelen ook al aan artsen toegezonden; toch zeker in de verwachting, dat deze hun patiënten ook van raad zullen dienen, als zij hen niet mooi genoeg vinden. De American Medical Association heeft zelfs een commissie benoemd om na te gaan, of de reclame ook aan bedenkingen onderhevig is. Zoo heeft zij onder andere de uitdrukking „niet-allergisch" ongewenscht verklaard, omdat nooit kan worden verzekerd, dat niet een bepaalde persoon op een bepaalde stof allergisch reageert; ook de benamingen „skinfresheners" en „tissue creams" acht de commissie verkeerd, omdat zij iets beloven, waarvoor niet kan worden ingestaan. *The Journ. of the Am. med. Ass.* van 2 September geeft een bloemlezing